

Gąbin, dnia 17.02.2025 r.

GK.152.3.2025

Sz. P. Sławomir Zasiewski

Radny Rady Miasta i Gminy Gąbin

Działając na podstawie art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609, 721.), udzielam Panu odpowiedzi na Interpelację nr 15579 z dnia 03 lutego 2025 r., dotyczącą modernizacji i zarządzania systemem oczyszczania ścieków w Mieście i Gminie Gąbin, uprzejmie informuję, że:

1. Działania Miasta i Gminy Gąbin w zakresie modernizacji i rozbudowy oczyszczalni ścieków w Gąbinie były podejmowane od kilku lat. Zintensyfikowały się wiosną 2024 r., gdy doszło do przestoju oczyszczalni, spowodowanej zachwianiem procesów bio-chemicznych, spowodowanych nadmiernym przyjmowaniem ścieków dowożonych o wysokim ładunku zanieczyszczeń.
2. Pozwolę sobie w tym miejscu na krótkie zobrazowanie technologii oczyszczania ścieków w gąbińskiej oczyszczalni, celem wyjaśnienia, dlaczego duża ilość ścieków dowożonych wpłynęła na wstrzymanie ich odbioru.

Technologia oczyszczania ścieków komunalnych opiera się na procesie biologicznej redukcji ładunku zanieczyszczeń znajdujących się w ściekach. Redukcja następuje dzięki wyspecjalizowanym bakteriom tlenowym, które „zjadają” zanieczyszczenia w ściekach a następnie obumierają tworząc osad, który podlega dalszej przeróbce. Ładunek zanieczyszczeń w ściekach określany jest za pomocą parametru opisanego jako biochemiczne zapotrzebowania na tlen (BZT) - mówi on o tym, jak dużo tlenu trzeba dostarczyć bakteriom, by mogły oczyścić dane ścieki. Najprościej mówiąc: im wyższa wartość BZT, tym większe zanieczyszczenie i więcej tlenu trzeba dostarczyć bakteriom oraz więcej czasu i energii wymagają na zredukowanie ładunku.

Ładunek BZT w ściekach dopływających zbiorczy system kanalizacyjny wynosi średnio $BZT_5 = 380,00 \text{ g/m}^3$. Ładunek ścieków dowożonych wynosi często ponad $BZT_5 = 2000 - 4000 \text{ g/m}^3$ tj. kilkukrotnie wyższy. Z czego to wynika? Przede wszystkim starsze szamba często są nieszczelne: płynna zawartość z nich ucieka, pozostawiając gęstą zawiesinę. Użytkownicy szamb chętniej też oszczędzają wodę (by jak najrzadziej płacić za przyjazd wozu asenizacyjnego), stąd stężenie zanieczyszczeń jest w nich wyższe, niż w ściekach dopływających z kanalizacji.

Ponadto oprócz materiału biologicznego, bakterii i pasożytów w ściekach znajdują się związki chemiczne różnego pochodzenia (detergenty, leki, środków czystości, chemia gospodarcza, chemia przemysłowa). Zalegające w zbiorniku ścieki po pewnym czasie zaczynają fermentować i ulegają procesom beztlenowych przemian chemicznych. Powstają złożone związki beztlenowe: węglowodory, siarkowodór, związki azotu, związki fosforu, metali ciężkich i inne. Bakterie na oczyszczalni nie są w stanie

przetworzyć tych złożonych związków chemicznych. Związki te ze względu na toksyczne właściwości powodują obumieranie bakterii w komorach reakcyjnych oczyszczalni i wpływają na zatrzymanie procesu oczyszczania ścieków.

W może sprawić, że jakość wód pościekowych (odprowadzanych do odbiornika) nie będzie odpowiadała parametrom przewidzianym w aktach prawa krajowego i unijnego, do czego nie możemy dopuścić.

Ponieważ proces biologiczny został zakłócony z ww. przyczyn należało wstrzymać odbiór ścieków dowożonych by zregenerować złożę bakteryjne. Proces namnażania bakterii jest powolny i może trwać do kilku miesięcy by osiągnąć właściwe parametry technologiczne.

3. W maju 2024 r. pojawiła się możliwość uzyskania dotacji w ramach konkursu nr: FEMA.02.05-IP.01-025/24 , PRIORYTET II Fundusze Europejskie na zielony rozwój Mazowsza, DZIAŁANIE 2.5. Gospodarka wodno-ściekowa, TYP PROJEKTÓW: Porządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej.
Wtedy to został opracowany Program Funkcjonalno-Użytkowy (PFU) dla zadania inwestycyjnego pod nazwą: „Zaprojektowanie i wykonanie rozbudowy Oczyszczalni Ścieków w Gąbinie”, który stanowił podstawę do określenia zakresu rzeczowo-finansowego inwestycji , wskazanej we wniosku o uzyskanie dotacji na „Modernizację i rozbudowę oczyszczalni ścieków w Gąbinie”, złożonym w czerwcu 2024 r.
PFU jest dostępny na stronie <https://bip.gabin.pl/postepowanie-o-udzielenie-zamowienia-wykonanie-dokumentacji-rozbudowy-oczyszczalni-ściekow-w-gabinie#cnt>
Dokument przewidywał rozbudowę oczyszczalni ścieków na bazie istniejącej technologii, bez konieczności wprowadzania zmian i przebudowy funkcjonujących obiektów. Problemem gospodarki ściekowej nie jest technologia oczyszczalni lecz jej moce przerobowe. Zwiększenie przepustowości oczyszczalni pozwoli zwiększyć zdolność obiektu do przerobu ścieków dowożonych.
Niestety wniosek nie znalazł akceptacji ze względu na zbyt małą wielkość aglomeracji miejskiej miasta Gąbina, obsługiwanej przez naszą oczyszczalnię. Gąbińska aglomeracja zatwierdzona Uchwałą Rady Miasta i Gminy Gabin nr 399-LXV-2023 z dnia 28 sierpnia 2023 r. wynosi 3695 RLM Akceptacje uzyskały tylko duże oczyszczalnie ścieków obsługujące aglomeracje powyżej 15 tys. RLM.
Równoważona Liczba Mieszkańców - RLM wyraża wielokrotność ładunku zanieczyszczeń w ściekach odprowadzanych z obiektów przemysłowych i usługowych w stosunku do jednostkowego ładunku zanieczyszczeń w ściekach z gospodarstw domowych, odprowadzanych od jednego mieszkańca w ciągu doby.
4. W lutym bieżącego roku ogłoszono przetarg na wyłonienie projektanta, który na podstawie posiadanego PFU sporządzi dokumentację budowlaną dla inwestycji: „Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Gąbinie”. Przetarg jest na etapie rozstrzygnięcia, informacje o przetargu są dostępne pod wyżej podanym adresem URL.
5. Przedstawiony przez Pana w dniu 26 grudnia 2024 r. dokument pn: „Modernizacja Gospodarki ściekowej jako fundament rozwoju strategicznego Miasta i Gminy Gąbin”, jest cennym materiałem informacyjnym, dogłębnie przedstawiającym doraźne i

długofalowe działania oraz dostępne technologie i urządzenia dla osiągnięcia efektu w postaci lepszego zarządzania gospodarką ściekową oraz zwiększenia przepustowości oczyszczalni ścieków.

Wiele zaproponowanych przez Pana rozwiązań już funkcjonuje na naszej oczyszczalni, wiele innych jest zbyt kosztowych lub niemożliwych by je wdrożyć, ze względu na zbyt mały obiekt jakim jest oczyszczalnia ścieków w Gąbinie. Dotychczasowe działania gminy w tym obszarze opierały się na posiadanej dokumentacji funkcjonującej oczyszczalni, wskazującej dalsze kierunki jej rozbudowy. Również opracowany PFU wprowadza na bazie tej dokumentacji nowocześniejsze rozwiązania, które zaakceptowaliśmy na etapie przygotowania dokumentacji aplikacyjnej o dotację czy obecnego przetargu na opracowanie dokumentacji projektowej.

6. Wszelkie kwestie zatrudnienia profesjonalnej firmy doradczej celem optymalizacji gospodarki ściekowej, zakup instrumentów pomiarowych na oczyszczalnię, wdrożenie systemu monitoringu systemu dowożenia i przetwarzania ścieków czy też zakup samochodu asenizacyjnego nie jest możliwe do realizacji ponieważ sprowadzają się do naszych ograniczonych możliwości finansowych budżetu gminy.
7. Na ten moment nie ma możliwości uzyskania dofinansowania dla planowanej rozbudowy oczyszczalni. Jeśli pojawią się takie możliwości, oczywiście z nich skorzystamy.

W obecnej sytuacji możemy bazować tylko na środkach własnych, do wysokości zabezpieczonej przez Radę Miasta i Gminy Gąbin.

Z poważaniem:

Z upoważnienia Burmistrza
Piotr Kwiatkowski, Kierownik Referatu ds. Inwestycji,
Gospodarki Komunalnej i Gospodarki Gruntami